

Tájékoztató Som község környezeti állapotáról *a környezet védelmének általános szabályairól szóló* *1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja alapján.*

1. A földfelszín, felszín alatti rétegek és a talajok állapota és védelme.

A földfelszín terhelése elsősorban a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó szennyezésekből (bemosódások, kemikáliák) és a kommunális szennyezésekből származik.

Som településen a mezőgazdasági művelés és az intenzív csapadékhullás miatt az utóbbi időben jelentősen megnőtt az erózió és a defláció veszélye. Az erózió elsősorban a meredekebb domboldalakon (lőszfalak környezetében) áll fenn, ezért mezővédő erdősávok és fasorok telepítésével, a meglévők átalakításával jelentősen csökkenthető a szálló por és a talajpusztulás mértéke.

2. A levegő állapota és minőségének védelme.

A levegő szennyezettségének mérését Magyarország területén az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (a továbbiakban: OLM) végzi. A településhez legközelebbi automata mérőállomás légvonalban Veszprémben található. A 2022. évi mérési adatok az alábbi dokumentumban megismerhetők:

<https://legszenyeztseg.met.hu/levegominoseg/ertekelesek/olm-ertekelesek>

A mérőállomás 2022. évi légszennyezettségi indexe a legmagasabb indexű komponens alapján: jó. A mért szennyezőanyagok közül a 2022. évben egyik esetben sem lépte túl a megengedett határértéket.

A település közelében Siófokon és Balatonföldváron található manuális mérőállomás. A siófoki állomás jelenleg ÜP (ülepítő por) komponenst mér, a balatonföldvári pedig No₂ komponenst. A Balatonföldvár mérőpontot az illetékes kormányhivatal, saját jogkörben eljárva, 2022.09.08-án ideiglenesen leállította

Az ÉLFO LRK Adatközpont által 2023-ban készített 2022. évi összesítő értékelés adatai alapján a siófoki és a balatonföldvári mérőállomás által mért adatok a következők:

- A légszennyezettségi index mindkét településen jó.
- Balatonföldváron az No₂ szint éves átlaga 21,43 µg/m³, a maximum érték 118 µg/m³.
Az No₂ szint éves átlagos egészségügyi határértéke 40 µg/m³.
- Siófokon az ülepítő por szintjének éves átlaga 6,2 g/m²*30nap, a maximum érték 15,2 g/m²*30nap.
*Az ülepítő por éves átlagos egészségügyi határértéke 16 g/m²*30nap.*

Index	Értékelés	Nitrogén-dioxid ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Kén-dioxid ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Ülepedő por ($\text{g}/\text{m}^2 \cdot 30\text{nap}$)
		középérték	középérték	középérték
		éves	éves	éves
1	kiváló	0-16	0-20	0-4
2	jó	16-32	20-40	4-8
3	megfelelő	32-40	40-50	8-10
4	szennyezett	40-80	50-100	10-20
5	erősen szennyezett	80-	100-	20-

Hónapra lebontva levegőkörnyezeti tájékoztató (ózon, UV-B, szennyező anyagok, aeroszol részecskék, csapadék, ülepedés) érhető el az alábbi oldalon:

<https://legszenyezettseg.met.hu/levegominoseg/ertekelesek/levegokornyezeti-tajekoztato>

A környezetvédelmi, természetvédelmi, vízvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szerveknél a környezet terhelésével és a környezet állapotával kapcsolatban számos adat áll rendelkezésre. Ezek egy része a területi szervek saját méréseiből, másik része a környezethasználók jogszabályi előírások alapján tett adatszolgáltatásaiból származik. Az adatok központi számítógépes adatbázisba kerülnek olyan módon, hogy a méréseket végző, valamint az adatszolgáltatásokat feldolgozó szervek az Agrárminisztérium által üzemeltetett informatikai rendszerhez kapcsolódva közvetlenül a központi adatbázisba viszik fel az adatokat. Ez a rendszer az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (a továbbiakban: OKIR), amely az alábbi honlapon elérhető és megismerhető:

<http://web.okir.hu/sse/?group=KAR>

A településre vonatkozóan nem készítettek semmilyen levegő-minőséget értékelő vizsgálatot. Jelentős légszennyező forrás nem található, jelentős ipari létesítmény nincs. A levegőszennyezést alapvetően a közlekedési eredetű és a fűtési eredetű légszennyező anyagok határozzák meg, melyhez az avar és kerti hulladék nyílt téri égetéséből eredő szennyeződés is hozzájárul.

A levegőszennyezést alapvetően a közlekedési eredetű és a fűtési eredetű légszennyező anyagok határozzák meg, melyhez az avar és kerti hulladék nyílt téri égetéséből eredő szennyeződés is hozzájárul.

A nyílt téri égetés szabályait Som Község Önkormányzat Képviselő-testületének az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokról szóló 10/2022. (V. 26.) önkormányzati rendelete szabályozza.

Az égetés szerdai munkanapon 14.00 órától 20.00 óráig, ünnepnap kivételével szombaton 8.00 órától 20.00 óráig, szélcsendes időben történhet. Viharos szeles vagy ködös időben, valamint közterületen égetni tilos!

A pollenhelyzetet illetően a Nemzeti Népegészségügyi Központ honlapján a Nemzeti Népegészségügyi Központ Aerobiológiai hálózatának 2022. évi jelentése érhető el. A jelentésben részletesen szerepelnek a siófoki mérőállomás által mért pollenadatok. A jelentés az alábbi honlapon megtekinthető:

https://www.nnk.gov.hu/attachments/article/1297/A%20magyarorsz%C3%A1gi%20Aerobiolo%C3%B3giai%20H%C3%A1l%C3%B3zat%20t%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3ja_2022.pdf

A település közelében Siófokon a kórház épületének tetején található egy pollencsapda.

A polleninformációs szolgáltatás az alábbi honlapon egész évben elérhető:

<https://efop180.antsz.hu/polleninformaciok>

2011-től a Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer az alábbi linken érhető el:

<https://efop180.antsz.hu/temak-konyezetegeszsegugy/allergenek-a-levegoben/parlagfu-pollen-riasztasi-rendszer/63-parlagfu-pollen-riasztasi-rendszer-elorejelzes.html>

Somogy megye környezetvédelmi programja alapján a kén-dioxid és üledő por tekintetében nem kell jelentős, a határértéket meghaladó értékekkel számolni Somogy megyében. A közlekedésre jellemző nitrogén-oxidok a forgalmas utak mellett valószínűleg rendszeresen túllépi a határértékeket. Som esetében a 65-ös számú főút esetében emelkedhetnek meg az értékek, bár tényleges mérési adatok nem állnak rendelkezésre.

3. Vízgazdálkodás és vízminőség védelem

Som település a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 7/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából "érzékeny" területen fekszik.

A település jelentős vízfolyása a Kis-Koppány-patak. Ipari és mezőgazdasági jellegű vízkivétel a felszíni vizekből nem történik.

A felszíni és felszín alatti vizek minősége jó. A mezőgazdasági művelésből származó permetezés és műtrágyázás kis mértékben szennyezi a felszíni és felszín alatti vizeket. Ipari szennyezés nincs, a közúti szennyezés gyenge, elhanyagolható.

A csapadékvíz elvezető rendszer állapota változó. A csapadékvíz elvezetésének nagy része a belterületi szakaszon kialakított árokrendszeren keresztül a Kis-Koppány-patakba történik.

A Kis-Koppány (alsó) a 2021-ben elfogadott Magyarország Vízyűjtő-gazdálkodási tervének adatai alapján:

- dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – közepes vízyűjtőjű,
- a vízfolyás hossza 18,5 km²,
- a víztest közvetlen vízyűjtő mérete 85,6 km²,
- a befogadó víztest: Sió felső,
- állandó vízszállítású természetes vízfolyás,
- a leggyakoribb vízhozam a közvetlen vízyűjtőn (1981-2010) 0,0376 m³/s,
- a víztest hidromorfologiai típusa: Közepesen nyílt-nyílt, egyenes kanyargó alakú, murva frakciójú alluviális típus,
- a víztest esése: 0,002 m,
- a kanyargóssági index átlagos mértéke: 0,9550,
- a vízfolyás árterének domboldalak miatti beszűkítettsége: nem beszűkített,
- a közvetlen vízyűjtő és érintett nitrátérzékeny terület aránya: 99,10 %

Eróziós veszteség terhelési útvonalanként a 2016-2018-as időszak átlagában (Magyarország Vízyűjtő-gazdálkodási terve – 2021)

Víztest név	Víztest típusa	Víztest tipológia	Vízyűjtő terület nagysága (ha)	Mg-i terület nagysága (ha)	Mg-i erózió (t/év)	Természetes erózió (t/év)	Összes erózió (t/év)	Mg-i területek eróziójából származó N terhelés (t/év)	Mg-i területek eróziójából származó P terhelés (t/év)	Term. erózióból származó N terhelés (t/év)	Term. erózióból származó P terhelés (t/év)	Mg-i területek eróziójából származó N terhelés értékelés	Mg-i területek eróziójából származó P terhelés értékelés	Jelentős/ fontos N,P terhelések száma
Kis-Koppány alsó	vízfolyás	3	8562,5	4752,6	1719,9	22,2	1742,2	15,29	4,19	0,01	0,00	jelentős	fontos	2

Magyarország ivóvízminőségéről szóló legutóbbi (2021. évi) jelentés az alábbi honlapon megtekinthető:

https://www.nnk.gov.hu/attachments/article/726/Iv%C3%B3v%C3%ADzmin%C5%91s%C3%A9g_2021.pdf

Településen az ivóvizet a DRV Zrt. szolgáltatja. Az ivóvíz közmű tulajdonosa az állam. A cég honlapján a somi vízminőségre vonatkozóan az alábbi adatok találhatóak:

- Összes keménység: 19.35 nk0
- pH: 8.5
- Elektromos vezetőképesség: 755.5 μ S/cm
- KOI ps: 2.55 mg O₂/l
- Nátrium: 32.85 mg/l
- Arzén: 2.118 μ g/l
- Ammónium: <0,05 μ g/l
- Nitrit: < 0,05 mg/l
- Nitrát: <1 mg/l
- Klorid: 47.849333333333334 mg/l
- Szulfát: 96.88888888888889 mg/l
- Vas: <50 μ g/l
- Mangán: 50.0 μ g/l
- Alumínium: 193.0 μ g/l
- Fluorid: 0.244 mg/l
- Magnézium: 61.14 mg/l
- Kalcium: 38.97 mg/l

Ivóvízminőségi paraméter	Határérték
Összes keménység (nk ⁰)	5 – 35
pH	6,5 – 9,5
Fajlagos elektromos vezetőképesség (mS/cm)	2500
Kémiai oxigénigény (permanganátindex, KOIps) (mg/l O ₂)	5
Nátriumkoncentráció (mg/l)	200
Kalciumkoncentráció (mg/l)	-
Magnéziumkoncentráció (mg/l)	-
Arzénkoncentráció (μ g/l)	10
Ammóniumkoncentráció (mg/l)	0,5
Nitrátkoncentráció (mg/l)	50
Nitritkoncentráció (mg/l)	0,5
Kloridkoncentráció (mg/l)	250
Szulfátkoncentráció (mg/l)	250
Vaskoncentráció (μ g/l)	200
Mangánkoncentráció (μ g/l)	50
Alumíniumkoncentráció (mg/l)	0,2
Fluoridkoncentráció (mg/l)	1,5

Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási terve (2021) az alábbi linken elérhető:

<https://vizeink.hu/vgt/#page=1>

Mellékletei:

<https://vizeink.hu/vizgyujto-gazdalkodasi-terv-2019-2021/vgt3-elfogadott/#up01>

4. Az épített környezet állapota és védelme, zöldterület gazdálkodás

Som községben az önkormányzati utak, közművek, a járda és önkormányzati épületek állapota jó. A belterületi utak és járdák, valamint egyéb épületek felújítása esedékes lenne.

A lakóépületek állapota változó, a lakosság elöregedése miatt folyamatosan romlik az állapotuk. Az állami utak, árkok állapota változó. Legnagyobb probléma a 65-ös főúton áthaladó kamionos forgalom terheléséből adódó közút burkolatának romlása.

Építészeti és történelmi értékek a településen a műemléki védelem alatt álló 1757-ben barokk stílusban épített római katolikus templom, valamint helyi védettségű a református templom, a volt református parókia és a világháborús hősök emlékműve.

A településen a közterületek karbantartása folyamatos. A zöldfelületek kaszálásáról, a fák és bokrok metszéséről az önkormányzat gondoskodik.

A környezet tisztasága és a településkép javítása érdekében igyekszünk tudatosítani az ingatlan tulajdonosokban a közterületek fenntartásából a jogi szabályozás értelmében rájuk háruló feladatokat, ennek eredményeképpen a magánszemélyek tulajdonában lévő ingatlanok vonatkozásában megállapítható, hogy az utcák közterületei, néhány kivétellel, szépen gondozottak.

A belterületi övezet tekintetében sor került a „turisztikai attrakció” projekt keretében a Som Leitert Témaudvar kialakítására Leader pályázat keretében, valamint a Som „Míves Kezek” Témaudvar kivitelezésére ugyancsak Leader pályázat során.

5. A természeti környezet állapota és védelme, biológiai és táji sokféleség megőrzése

A településen jelentős védett Natura 2000-es hálózatba tartozó természetvédelmi terület nem található.

A tájat változatos flóra és fauna jellemzi, ritka növény- és állatfajok számára biztosít kedvező életteret. Jelentős tájképi érték a Patkó-fa, a som 0142 hrsz-ú földterületen. Az emberi tevékenység hatására problémát jelent a természeti élőhelyek, a természeti értékek degradációja, az egyedi tájértékek, tájesztétikai értékek csökkenése. Ezért fontos lenne ezek védelme, valamint a turista útvonalak népszerűsítése, az élőhelyek revitalizációja, az extenzív mező-és erdőgazdálkodás elősegítése.

6. Hulladékgazdálkodás

A települési szilárd hulladék gyűjtését és szállítását a DBR Dél-Balatoni Régió Nonprofit Kft. végzi. A hulladék elszállítása a településen az ISPA/KA projekt keretében létrehozott somi hulladékkezelő telepre történik. A településen 2010. évtől üzemel a 8345 t/évkapacitású regionális hulladékkezelő központ, melyet 2015-ben egy 3100 m²-es lézer-válogatógépes csarnokkal bővítettek. A telepet az NHSZ Zöldfok Zrt. üzemelteti.

A somi hulladéklerakó adatai (Magyarország Vízyűjtő-gazdálkodási terve – 2021)

Megye	A lerakó elhelyezkedése (település)	EOV X	EOV Y	Lerakó típusa	Hulladéklerakó kategória	2017-ban folyamatosan (2017. 12.31-én is) üzemelt	Lerakásra engedélyezett össz. kapacitás (tonna)	Lerakásra engedélyezett össz. kapacitás (m ³)	Kiépített szabad kapacitás (tonna)	Kiépített szabad kapacitás (m ³)	2017. évi lerakással ártalmatlanított hulladék mennyiség (tonna)	Alegység kód és név
Somogy	Som	579900	160450	Nem veszélyes lerakó	B3	igen	3 972 000	3 310 000	1 350 000	1 125 000	24 005	1-11, Sió

A településen a szelektív hulladékgyűjtés házhoz menő szelektív gyűjtés útján biztosított. A somi hulladékudvarba a lakosság a beton törmelék (válogatott) 4 m³-ig, műanyag, növényi, veszélyes elektronikai, papír, fém, üveg és lom hulladékot ingyenesen szállíthatja lakcímkártya felmutatása esetén.

A település tisztántartása érdekében az önkormányzat, a közmunkaprogram keretében foglalkoztatottak bevonásával rendszeresen gyűjti a közterületen elhagyott hulladékot, tisztítja a közterületeket. Minden évben Húsvét hetében a településen lomtalanításra kerül sor, mindemellett minden évben 2 alkalommal a lakosság, az önkéntesek, valamint a helyi szervezetek és az önkormányzat támogatásával a település közterületein szemétszedésre kerül sor.

A Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nkft. részéről a környezettudatos hulladék-gazdálkodás keretében háztartási komposztáló edények lettek kiosztva a lakosság részére.

7. Szennyvízkezelés

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján 2018. évi CXXXIX. törvény alapján:

54. § (1) A kiemelt üdülőkörzet településeinek

a) beépítésre szánt területén a megépült és üzembe helyezett szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötés kötelező,

b) beépítésre nem szánt területén a vezetékes ivóvízhálózatra rákötött telkeknek a megépült szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötés a szennyvízcsatorna-hálózat átadását követő egy éven belül kötelező.

(2) Tisztítatlan szennyvíz közvetlen talajba szikkasztása a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet településeinek teljes közigazgatási területén tilos.

(3) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet településeinek közigazgatási területén tilos a nem közművel összegyűjtött szennyvizek kezelés nélküli elhelyezése.

(4) A felszíni csapadékvizeket közvetlenül a tóba vezetni csak a szükséges előzetes tisztítás után, a vízügyi hatóság által meghatározott feltételek szerint lehet.

(5) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területére kívülről - a regionális víziközmű rendszerre a szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történő csatlakozás kivételével - szennyvizet bevezetni tilos, ha a tisztított szennyvíz befogadója a Balaton.

Som Község Önkormányzata a Dél-Dunántúli Operatív Program DDOP-2007-5.1.4 kódszámú, „A kistelepülések szennyvízkezelésének fejlesztése” című támogatási keretéből 389 210 436 forint vissza nem térítendő támogatással 486 513 045 forint bekerülési költségből valósította meg „Som község szennyvízelvezetésének és kezelésének megoldása” című projektet, amelynek eredményeképpen a szennyvíz kezelését 4640 fm gravitációs csatornahálózat és egy 70 m³/nap hidraulikai kapacitású tisztító telep végzi 2009 óta. A szennyvíztelep üzemeltetését a siófoki székhelyű DRV Zrt. végzi.

Az OKIR-ban 2020. évi az utolsó adat a somi szennyvíziszap adatról, amely alapján a DRV Zrt. által benyújtott jelentés adatai alapján az éves iszapmennyiség térfogata 554 m³/év, az iszapmennyiség szárazanyagtartalma 11,1 tonna/év.

A 2021-ben elfogadott Magyarország Vízyűjtő-gazdálkodási tervének adatai alapján (2018-17-es adatok):

- a tisztított szennyvíz elsődleges befogadója a Kis-Koppány-patak.
- A jelenlegi kapacitás 70 m³/nap.
- A kibocsátott tisztított szennyvíz mennyisége 16 ezer m³/év.
- A kibocsátott anyagok: BOI 217 kg/év, KOI 1406 kg/év, N 712 kg/év, P 46 kg/év, lebegőanyag 264 kg/év, ammónia-ammónium-N 14,43 kg/év.

Települési Szennyvízelvezetési Információs Rendszer adatai a mellékletben megismerhetők.

A település azon részein, ahol nem került kiképzésre a szennyvízcsatorna az önkormányzattal kötött szolgáltatási szerződés értelmében a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállításáról és ártalmatlanításáról a DRV Zrt. gondoskodik. A DRV Zrt. adatszolgáltatása

alapján a 2022. évben Som településről a siófoki szennyvízbefogadó telepre 36 m³ mennyiségű háztartási szennyvizet szállított el tisztítás céljára.

8. Zaj-és rezgés elleni védelem

A településen jelentős zaj- és rezgés terhelőforrás nincs. A közlekedésből származó zajkibocsátás közepes, de jelentősen zavaró hatású, amelyet az 65-ös út átmenő közúti forgalom, valamint mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó közlekedés okoz.

A Magyar Közút honlapján elérhető 2022. évi forgalomszámlálási adatok alapján a II. rendű 65-ös főút forgalma átlagos jellegű, alacsony éjszakai forgalommal.

Közutak forgalomszámlálásának adatai az alábbi linken elérhetők:

<https://internet.kozut.hu/kozerdeku-adatok/orszagos-kozuti-adatbank/forgalomszamlalas/>

9. Energiagazdálkodás

A LEADER napelemes pályázat keretében megvalósult a Községi Ház villamos energiafogyasztás korszerűsítése. A korszerűsítést követően a Községi Ház villamos energia fogyasztásának megtakarítási mértékét 40%-ra becsüljük. A Kazánprogram 2.0 keretében Községi Ház fűtéskorszerűsítése valósult meg, a gázfogyasztás megtakarításának mértéke kb. 50%. A környezeti elemek állapota községünkben összességében kedvező, melynek fenntartására és a jelenleg még esetleg kedvezőtlenebb állapotok javítására vagy felszámolására a jövőben is törekednünk kell.

10. Környezeti nevelés és szemléletformálás

A település környezeti állapotát jelentősen befolyásolja a lakosság környezettudatos magatartása, amelyet a környezeti neveléssel, szemléletformálással lehet elősegíteni. A környezetért felelős életvitel elősegítése, a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása fontos feladat, hogy lakóhelyünk élhetőbb legyen.

11. A tájékoztató jóváhagyása.

Jóváhagyva a képviselő-testület 99/2023. (XI. 27.) önkormányzati határozatával.

Som, 2023. december 6.

Kovács Szilveszter
polgármester